

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม  
ของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน  
Characteristics of School Administrators Affecting Participatory Management  
of the Educational Institution Network Affiliated with the Nan Provincial  
Learning Promotion Office

นงนุช มุลหงษ์<sup>1</sup> พิมพกา ธรรมสิทธิ์<sup>2</sup> สุกัญญา รุจิเมธภาส<sup>3</sup>  
Nongnuch Moolhong, Phimpaka Thammasit, Sukanya Rujimethapas

**บทคัดย่อ (Abstract)**

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา 2.ศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และ 3.ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน รวม 165 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครชี มอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1.คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ และด้านวิสัยทัศน์ ตามลำดับ 2.การบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ตามลำดับ และ 3.คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านภาวะผู้นำ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

**คำสำคัญ (Keywords) :** คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารแบบมีส่วนร่วม;  
ภาคีเครือข่ายสถานศึกษา

Received: 2024-07-21 Revised: 2024-08-04 Accepted: 2024-08-07

<sup>1</sup> สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: nuchirene@gmail.com

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Phimpaka@live.ur.ac.th

<sup>3</sup> อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: R.sukanya@ur.ac.th

## Abstract

The objectives of this research article were: 1.to study the level of characteristics of school administrators, 2.to study the level of participatory management of network partners, and 3.to study the school administrator characteristics, affecting the participatory management of school network partners. It was quantitative research. A total of 165 people were recruited, using the method of calculating the sample size, according to the ready-made table of Crazy Morgan and simple randomization. The tools used in the research included a 5-level estimation scale questionnaire; and the statistical instruments used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results showed that: 1.the overall characteristics of school administrators were at the highest level, in descending order, including morality, ethics, communication and technology, leadership, academic knowledge, and vision, respectively. 2.Their participatory management was at a high level: descendently, participation in decisions, operations, monitoring, evaluation, benefit reception, and responsibilities, respectively. 3.The school administrator characteristics, affecting the participatory management of the school network partners affiliated with the Nan Provincial Office for Learning Promotion Statistically significant at the .01 level, were morality and ethics, communication and use of technology, leadership, and academic knowledge.

**Keywords:** Characteristics of School Administrators; Participatory Management; Educational Institution Network Partners

## บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการ การศึกษาที่พัฒนาทักษะสำคัญและจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน ทักษะเหล่านี้จะช่วยให้เด็กไทยสามารถเรียนรู้ ปรับตัว และประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งสนับสนุนให้คนไทยทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึง การศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการศึกษาตลอดชีวิตจะช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเอง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก พร้อมกระจายโอกาสทางการศึกษา มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางการ การศึกษา เพิ่มโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้เด็กมีพื้นฐานที่ดีใน การพัฒนาตนเองและนำไปสู่โอกาสที่ดีในชีวิต เป็นการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม ระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้เด็กไทยได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพและบรรลุศักยภาพสูงสุด ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เน้นปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เด็กไทยเป็นคนดี มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม คุณธรรมจริยธรรมจะเป็นรากฐานสำคัญให้เด็กไทยเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและสร้างสังคมที่ดีงามต่อไป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีความสำคัญต่อการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการมุ่งพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้มีความทันสมัย ส่งเสริมให้เด็กไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการศึกษา

ตลอดชีวิต กระจายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาระบบการศึกษา ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติ

การจัดการศึกษาจึงเปรียบเสมือนรากฐานสำคัญในการพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณธรรม ส่งเสริมให้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ตัดสินใจ และเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากสังคมมีประชาชนได้รับการศึกษาที่ดี จะมีความเจริญก้าวหน้า อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เศรษฐกิจในสิทธิเสรีภาพ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม พัฒนาประเทศชาติ มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นำไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนของชาติ พร้อมสู่โลกอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้ ปรับตัว และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ช่วยลดช่องว่างทางสังคม เพิ่มโอกาสให้บุคคลเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ มีงานทำ สร้างรายได้ ดูแลตนเองและครอบครัว ช่วยให้ประชาชนมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง อีกทั้งส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้บุคคลมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีความรู้ในการดูแลตนเอง มีทักษะในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมความมั่นคง ให้บุคคลมีภูมิคุ้มกันต่ออบายมุข มีจริยธรรม ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าให้เกิดการค้นคว้า วิจัย นวัตกรรม ตลอดจนไปถึงส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลให้เข้าใจวัฒนธรรม ประเพณี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญที่ขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทางการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการสอน การวัดผลและประเมินผล เทคโนโลยีการศึกษา มีความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางการเงิน และทรัพยากรทางกายภาพ สิ่งสำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม และเสียสละ การที่ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่เหมาะสมจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา และคุณภาพการศึกษาโดยรวม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายอื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น การกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลายประการ เช่น ช่วยให้เกิดการระดมความคิดเห็นที่หลากหลาย นำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและความสามัคคีในองค์กร กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น และสร้างความยั่งยืนให้กับการพัฒนาสถานศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีบทบาทหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 คือ พัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคม ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีหน้าที่ จัด ส่งเสริม และสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับความต้องการของโลกยุคใหม่ มุ่งเน้นส่งเสริมการเรียนรู้ ใน 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สนับสนุนให้คนไทยทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งจะสนับสนุนให้บุคคลพัฒนาทักษะ ความรู้ และศักยภาพของตนเองตามความถนัดและความสนใจ และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตาม

ระดับ สนับสนุนให้บุคคลได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ และศักยภาพ เพื่อนำไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่านนั้น เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย ชุมชน บุคลากรที่เป็นภาคีเครือข่ายในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุความสำเร็จ

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะนำไปสู่การประพจน์ ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร อันจะนำมาซึ่งแนวทางการประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่ายสถานศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมให้องค์กรหรือสถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

### วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน

### วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

#### 1. ขอบเขตของการวิจัย

##### 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน ได้ศึกษาตัวแปรต้น คุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ด้านภาวะผู้นำ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ สำหรับตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

##### 1.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 10 คน ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน

42 คน และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 231 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 283 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 10 คน ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 23 คน และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 132 คน รวมทั้งสิ้น 165 คน ได้มาโดยใช้วิธีคำนวณขนาดตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซี มอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย

### 1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 15 แห่ง

### 1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา เดือน ตุลาคม 2566 ถึง มิถุนายน 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่และส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 ข้อ ด้านวิสัยทัศน์ จำนวน 6 ข้อ ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี จำนวน 6 ข้อ ด้านภาวะผู้นำ จำนวน 6 ข้อ และ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 28 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Liker's 5 Rating Scale)

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 6 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 6 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จำนวน 7 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 29 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Liker's 5 Rating Scale)

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารและการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน มีลักษณะแบบปลายเปิด

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.1 บันทึกเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดน่าน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือเสนอต่อสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดน่าน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบเสนอต่อสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดน่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองและผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลตามแบบสอบถาม สำหรับการเก็บแบบสอบถามคืนนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่าง เดือน พฤษภาคม ถึง เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2567

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์และนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แบบสอบถามกลับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 100

#### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $S.D.$ ) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $S.D.$ ) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103)

4.4 การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis)

### ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.48$ ,  $S.D. = 0.51$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ( $\bar{X} = 4.53$ ,  $S.D. = 0.62$ ) ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ( $\bar{X} = 4.48$ ,  $S.D. = 0.61$ ) ด้านภาวะผู้นำ ( $\bar{X} = 4.47$ ,  $S.D. = 0.64$ ) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ( $\bar{X} = 4.46$ ,  $S.D. = 0.64$ ) และด้านวิสัยทัศน์ ( $\bar{X} = 4.45$ ,  $S.D. = 0.61$ ) ดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

| คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา      | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล     |
|-------------------------------------|-----------|------|-----------|
| 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม              | 4.53      | 0.62 | มากที่สุด |
| 2. ด้านวิสัยทัศน์                   | 4.45      | 0.61 | มาก       |
| 3. ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี | 4.48      | 0.61 | มาก       |
| 4. ด้านภาวะผู้นำ                    | 4.47      | 0.64 | มาก       |
| 5. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ  | 4.46      | 0.64 | มาก       |
| รวม                                 | 4.48      | 0.51 | มาก       |

2. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.47$ ,  $S.D. = 0.61$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ( $\bar{X} = 4.50$ ,  $S.D. = 0.59$ ) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ( $\bar{X} = 4.49$ ,  $S.D. = 0.59$ ) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ( $\bar{X} = 4.47$ ,  $S.D. = 0.62$ ) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ( $\bar{X} = 4.46$ ,  $S.D. = 0.64$ ) และ การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ( $\bar{X} = 4.42$ ,  $S.D. = 0.63$ ) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา

| การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ<br>ภาคีเครือข่ายสถานศึกษา | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล |
|-----------------------------------------------------|-----------|------|-------|
| 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ                       | 4.50      | 0.59 | มาก   |
| 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน                      | 4.49      | 0.59 | มาก   |
| 3. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล             | 4.47      | 0.62 | มาก   |
| 4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์                  | 4.46      | 0.64 | มาก   |
| 5. การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ                      | 4.42      | 0.63 | มาก   |
| รวม                                                 | 4.47      | 0.61 | มาก   |

3. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน

ตารางที่ 3 แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา

|                | X <sub>1</sub> | X <sub>2</sub> | X <sub>3</sub> | X <sub>4</sub> | X <sub>5</sub> | Y <sub>1</sub> | Y <sub>2</sub> | Y <sub>3</sub> | Y <sub>4</sub> | Y <sub>5</sub> |
|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| X <sub>1</sub> | 1              | .808**         | .776**         | .808**         | .775**         | .662**         | .709**         | .685**         | .678**         | .667**         |
| X <sub>2</sub> |                | 1              | .862**         | .832**         | .829**         | .619**         | .693**         | .669**         | .715**         | .671**         |
| X <sub>3</sub> |                |                | 1              | .821**         | .853**         | .703**         | .722**         | .709**         | .744**         | .708**         |
| X <sub>4</sub> |                |                |                | 1              | .822**         | .578**         | .672**         | .629**         | .640**         | .614**         |
| X <sub>5</sub> |                |                |                |                | 1              | .750**         | .785**         | .779**         | .771**         | .769**         |
| Y <sub>1</sub> |                |                |                |                |                | 1              | .853**         | .763**         | .771**         | .755**         |
| Y <sub>2</sub> |                |                |                |                |                |                | 1              | .806**         | .805**         | .788**         |
| Y <sub>3</sub> |                |                |                |                |                |                |                | 1              | .801**         | .812**         |
| Y <sub>4</sub> |                |                |                |                |                |                |                |                | 1              | .872**         |
| Y <sub>5</sub> |                |                |                |                |                |                |                |                |                | 1              |

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา

| ตัวแปรต้น                                     | <i>b</i> | <i>S.E.</i> <sub><i>b</i></sub> | $\beta$ | <i>t</i> | <i>sig</i> |
|-----------------------------------------------|----------|---------------------------------|---------|----------|------------|
| ค่าคงที่ (Constant)                           | .971     | .175                            |         | 5.551    | .000       |
| 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ( $X_1$ )              | .216     | .064                            | .251    | 3.379**  | .001       |
| 2. ด้านวิสัยทัศน์ ( $X_2$ )                   | -.025    | .085                            | -.027   | -.298*   | .766       |
| 3. ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ( $X_3$ ) | .225     | .086                            | .238    | 2.6.8**  | .010       |
| 4. ด้านภาวะผู้นำ ( $X_4$ )                    | -.195    | .073                            | -.224   | -2.666** | .008       |
| 5. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ( $X_5$ )  | .560     | .073                            | .656    | 7.679**  | .000       |

$R = .868$  ;  $R^2 = .753$  ;  $F = 96.947$

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 \*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1)ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2)ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี 3)ด้านภาวะผู้นำ และ 4)ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ส่งผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 1 ตัวแปร คือ ด้านวิสัยทัศน์ ซึ่งทั้ง 5 ตัวแปร อธิบายความเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน ได้ร้อยละ 75.30 ซึ่งจะได้สมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ คือ

$$Y = .971 + .560 X_5 + .225 X_3 + .216 X_1 - .195 X_4 - .025 X_2$$

และคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z_y = .656 X_5 + .251 X_1 + .238 X_3 - .224 X_4 - .027 X_2$$

### อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.48$ ,  $S.D. = 0.51$ ) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากก่อนที่ผู้บริหารจะได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษานั้น จะต้องผ่านการคัดเลือกคุณสมบัติตามเกณฑ์วิชาชีพ ซึ่งผู้บริหารที่ผ่านการคัดเลือกจะต้องเข้ารับการอบรมและพัฒนาจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาก่อนการเข้าสู่ตำแหน่ง ตลอดจนผู้บริหารมีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างในเรื่องของคุณงามความดี มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อชีวิต มีความยุติธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ใต้บังคับบัญชา ที่สำคัญคือได้บริหารงานด้วยความถูกต้องตามระเบียบราชการ มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์การทำงานที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีกลยุทธ์การบริหารที่ส่งผลการบรรลุตามวิสัยทัศน์ ประกอบกับมีความรู้ทักษะด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีที่จะช่วยนำพาสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนา ทนต่อเหตุการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ที่สำคัญคือผู้บริหารสามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย มี

การสร้างแรงจูงใจ สร้างความเชื่อมั่น สนับสนุนให้เกิดความกระตือรือร้น จนสามารถครองใจผู้ใต้บังคับบัญชาได้ อีกทั้งผู้บริหารก็ยังมีการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ มีการดำเนินงานวิชาการอย่างเป็นระบบชัดเจน สามารถปรับเปลี่ยนและมีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน สิ่งสำคัญที่สุดอีกอย่างหนึ่งคือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่รับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการดำเนินงานด้านวิชาการจนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิศากร กลิ่นบุบผา (2562) พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับซึ่งด้านวิสัยทัศน์ที่อยู่ในระดับมากมีพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีนโยบายสอดคล้องกับทิศทางกับการพัฒนาอนาคตขององค์กรให้สำเร็จได้อย่างชัดเจน กำหนดเป้าหมายทิศทางการดำเนินงานบนพื้นฐานของความเป็นไปได้ กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป บริหารงานที่ทำทนายสอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ก้าวทันนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน ตื่นตัวต่อการเคลื่อนไหวทางการศึกษา สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการทำงานและนำวิสัยทัศน์ไปพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.47$ ,  $S.D. = 0.61$ ) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้นสามารถทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีการดำเนินงานไปด้วยความราบรื่น บุคลากรมีความรักความผูกพันต่อสถานศึกษาและต่อผู้ร่วมงาน จนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ รวมไปถึงการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาคีเครือข่ายสถานศึกษานั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ได้ร่วมสำรวจข้อมูลความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปกำหนดร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ได้ อีกทั้งเครือข่ายสถานศึกษายังได้ร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนกิจกรรมกับชุมชน ช่วยประสานงานเครือข่ายชุมชน และช่วยในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อีกส่วนหนึ่งคือได้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไปได้ ซึ่งภาคีเครือข่ายยังมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทำให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษา รวมไปถึงมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลชี้แนะช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม หางบประมาณ สร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ ทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ต่อชุมชน และสถานศึกษา ได้รับการยกย่องชมเชยจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งภาคีเครือข่ายสถานศึกษายังมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ไปจนถึงอธิบายและให้ข้อมูลที่ถูกต้องเมื่อมีการพูดถึงสถานศึกษาในแง่ลบ การมีส่วนร่วมเหล่านี้จะทำให้ภาคีเครือข่ายได้รับความไว้วางใจในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัยรินทร์ ธนอริยมินทร์ (2562) พบว่าการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่น ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หาสภาพปัญหาของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะด้านการวิเคราะห์หาสภาพปัญหาของหลักสูตร มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับหลักสูตร มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นต้น

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารด้าน

คุณธรรมจริยธรรม ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านภาวะผู้นำ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน ทั้งนี้เป็นเพราะคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านเป็นคุณลักษณะที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีและที่พึงประสงค์ ซึ่งความหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลิกภาพที่ดีที่ควรปลูกฝังให้มีอยู่ในตัวคุณลักษณะของผู้บริหารที่เป็นที่พึงประสงค์ของสมาชิก เป็นที่ต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา ได้แก่ มีความรู้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความกล้าหาญเด็ดขาด ความมีคุณธรรมจริยธรรม ความอดทน ความกระตือรือร้น ความไม่เห็นแก่ตัวความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ดังนั้น บุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหารจึงเป็นบทบาทและความสำคัญของผู้บริหารผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทและเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาและริเริ่มกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้นำนโยบายและโครงการต่างๆ สู่การปฏิบัติและเป็นผู้บ่งชี้ความสำเร็จขององค์กร ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสมจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงาน คุณลักษณะและคุณสมบัติในฐานะผู้นำองค์กรจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของบัณฑิต คุณาวุฒิกร (2561: 27-40) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้บ่งชี้ความสำเร็จขององค์กรมีดังนี้ 1. กล้าตัดสินใจ 2. ไวต่อข้อมูล 3. เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ 4. ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน 5. ประสานสืบทอด 6. คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ๆ 7. จูงใจเพื่อร่วมงาน 8. ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค 9. รู้จักยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ 10. บริหารแบบมีส่วนร่วม จะต้องบริหารงานแบบให้ทีมงาน มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารด้านความรู้ความสามารถด้านวิชาการมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถนำบุคลากรของสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งงานด้านวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาหลักการบริหารงานด้านวิชาการอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและด้านการประกันคุณภาพการศึกษาทำให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี สามารถดำเนินงานวิชาการอย่างเป็นระบบชัดเจน สามารถปรับเปลี่ยนและมีความยืดหยุ่นในการบริหารงานด้านวิชาการให้ทันต่อสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันท่วงทีและฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้การดำเนินงานด้านวิชาการเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดกับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ บุศรีรักษ์ (2564: 83-95) พบว่า ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีจำนวน 75 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้การกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การจัดการหลักสูตรและการสอนจำนวน 22 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ จำนวน 19 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้ตัวอย่างของตัวบ่งชี้ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ แต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานตามภารกิจที่รับมอบหมายเป็นคำสั่งชัดเจน ร่วมประชุมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี ส่งเสริมสนับสนุนชุมชนและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนร่วม

จัดส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับสถานศึกษา ให้มีการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประสานร่วมมือการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรต่าง ๆ และนำเสนอแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบ เป็นต้น

### องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

การศึกษาวิจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านภาวะผู้นำและด้าน ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ส่วนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านภาวะผู้นำและด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 1 ตัวแปร คือ ด้านวิสัยทัศน์ สำหรับตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร อธิบายคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน ได้ร้อยละ 75.30

### ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

#### 1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าด้านภาวะผู้นำมีตัวแปรที่กล่าวว่า ผู้บริหารสามารถรองใจผู้ใต้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดจากตัวแปรทั้งหมด ดังนั้นผู้บริหารควรแสดงพฤติกรรมที่รองใจคนหรือผู้ร่วมงาน เช่น การพูดสื่อสารให้ชัดเจน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นธุระให้ ยอมรับฟังความคิดเห็น กล้าและยอมรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นต้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายด้านการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดใน 5 ด้าน ดังนั้นผู้บริหารควรยอมรับข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดจากการบริหารสถานศึกษาพร้อมยอมรับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปแก้ไขพัฒนาให้เหมาะสมและดียิ่งขึ้น

#### 2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสูงทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ

ผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ดังนั้นควรวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเพื่อสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

### เอกสารอ้างอิง (References)

- บัณฑิต คุณาวุฒิกร. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 3(1): 27-40.
- บุญชม ศรีสะอาด (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ทิศากร กลิ่นบุบผา. (2562). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สมบูรณ์ บุศรีรักษ์. (2564). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*. 11(2): 83-95.
- อัยรินทร์ ธนอริยมินทร์. (2562). การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการหลักสูตรต่อเนื่องตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.